

2017

ÅRSRAPPORT
REGELRÅDET

Regelrådet er et uavhengig, rådgivende forvaltningsorgan med formål å bidra til høyere verdiskapning ved å medvirke til at næringslivet ikke blir påført unødvendige byrder fra nytt eller endret regelverk.

Regelrådets medlemmer samlet utenfor sine lokaler på Hønefoss. Fra venstre; Gry A. Alsos, Just H. Johansen, Sandra Riise, Øystein Moan, Siri P. Strandenes og Joar Grimsbu

Innhold

01	REGELRÅDET OPPSUMMERT	Hva gjør Regelrådet?	s. 06
		Leders beretning	s. 08
02	INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	Hovedtall	s. 14
		Virksomhet og samfunnsoppdrag	s. 16
		Organisasjon og ledelse	s. 19
03	ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	Prioriteringer og ressursbruk	s. 22
		Resultater av Regelrådets uttalelser	s. 24
		Generell veiledning og metodearbeid	s. 36
		Veiledning og bistand i EU/EØS-saker	s. 39
		Regelforenkling og regulering	s. 40
04	STYRING OG KONTROLL AV VIRKSOMHETEN	Fokus på effektivisering og digitalisering	s. 46
05	VURDERING AV FREMIDSUTSIKTER	Veien videre	s. 50
06	ÅRSREGNSKAP 2017	Ledelseskommentar	s. 54
		Prinsippnote til årsregnskapet	s. 57
		Bevilgningsrapportering	s. 59
		Artskontorapportering	s. 61

01

REGELRÅDET OPPSUMMERT

Regelrådet er i sitt mandat gitt rollen både som «vaktbikkje» og som god medhjelper på veien mot bedre reguleringer som gir flere jobber og mer verdiskaping i norsk næringsliv. I vårt første hele år har vi laget flere uttalelser, bidratt til bedre prosesser, vært en tydeligere samfunnsaktør og deltatt aktivt i samarbeid.

Figur 1

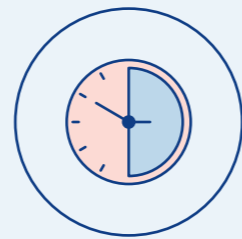
Hva gjør Regelrådet?

Bedre reguleringer gir flere jobber og mer verdiskaping

IDENTIFISERER DE VIKTIGSTE SAKENE

Regelrådet vurderer nøye hvilke saker som er særlig viktige for næringslivet. I 2017 har rådet uttalt seg til 35 hørings saker. Med bruk av vårt «trafikklys-system», har vi vurdert at sju av forslagene er tilstrekkelig utredet, 13 av utredningene har svakheter og at 15 av utredningene ikke er tilstrekkelig utredet.

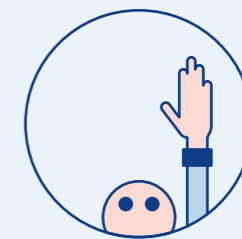
BRUKER HALV HØRINGSFRIST

Regelrådets uttalelser har en todelt funksjon: For det første gis uttalelsene til myndighetene som er ansvarlige for hørings sakene, men uttalelsene kan også være til nytte for andre høringsinstanser. Regelrådets uttalelser publiseres derfor i god tid før høringsfristene utløper.

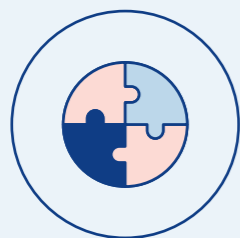
PEKER PÅ MANGLENDE ALTERNATIVER

God regelverksutvikling krever at ulike alternativer utredes og vurderes. Dersom kun ett alternativ utredes, kan lett eventuelle mindre byrdefulle og smartere alternativer bli oversett. I de 35 sakene som ble særlig prioritert i 2017 var virkningene for næringslivet ikke tilstrekkelig utredet i flertallet av sakene.

PÅSER AT SMÅ VIRKSOMHETER IKKE OVERSES

I Norge er det et overveiende antall små virksomheter. Disse gir et betydelig bidrag til verdiskapningen. Ved inngangen til 2018 hadde ni av ti virksomheter færre enn ti ansatte. Nye regler kan ofte være kurante for de store virksomhetene, men ha store virkninger for de små.

JOBBER FOR HELHETLIGE REGULERINGSPROSESSER

Regelrådet observerer at flere forslag til reguleringer sendes på høring oppdelt og i flere runder. Det gjør det vanskelig for berørt næringsliv og høringsinstansene å vurdere de samlede konsekvensene for næringslivet.

VIL VÆRE BÅDE «VAKTBIKKJE» OG MEDHJELPER

Regelrådet er i sitt mandat gitt rollen både som «vaktbikkje» og som god medhjelper på veien mot bedre beslutningsgrunnlag og smartere regulering. Gjennom uttalelser sier Regelrådet ifra når utredninger som sendes på høring ikke er gode nok. Gjennom veiledning gir vi råd om hvordan utredninger kan bli enda bedre før de sendes på høring.

BIDRAR TIL GODE KOSTNAD-NYTTENYTTET-VURDERINGER

Til grunn for Regelrådets arbeid ligger en grunnleggende forståelse av at reguleringskostnader som påføres næringslivet gir lavere vekst og mindre sysselsetting. Regelrådet vil styrke arbeidet med å stimulere til at det utføres gode og dekkende beregninger av kostnadene for næringslivet i forbindelse med at nye forslag legges fram slik at beslutningstakerne blir så godt informert som mulig.

Sandra Riise ble utnevnt til leder for Regelrådet av Kongen i statsråd den 11. desember 2015.

Leders beretning

Næringslivets rammebetingelser endrer seg stadig, som følge av ny teknologi, skiftende konkurransevilkår og endrende forbrukervaner. Rammebetingelsene påvirkes også av statlige reguleringer. I 2017 sendte den norske statsforvaltningen 244 forslag på høring om nytt eller endret regelverk som vil påvirke næringslivet. Myndighetene har ansvar for at formålene i forslagene oppnås, samtidig som de skal legge til rette for verdiskaping og konkurransekraft i privat næringsliv. Det er derfor viktig at forslagene til nye regler ikke medfører høyere kostnader for næringslivet enn nødvendig, og at det alltid gis tid til å forberede iverksettelse av nytt regelverk.

Regelrådet ble etablert som et kvalitetssikringsorgan på bakgrunn av rapporter fra Riksrevisjonen og Direktoratet for forvaltning og IKT som viste at virkningene av nytt eller endret regelverk ofte ikke utredes tilstrekkelig. Manglende utredning av virkninger gir dårlige beslutningsgrunnlag som igjen kan medføre utilsiktede negative konsekvenser og kostnader for næringslivet.

Vår samfunnsrolle og våre verktøy
Regelrådets rolle er å bidra til høyere verdiskaping ved å medvirke til at

næringslivet ikke blir påført unødvendige byrder fra nytt eller endret regelverk. Våre viktigste verktøy for å oppnå dette er velbegrunnede uttalelser og generell veiledning. På denne måten fungerer Regelrådet både som «vaktbikkje» og som medhjelper på veien mot gode utredninger og smart regulering. I årsrapporten for 2017 er vi glade for å kunne presentere resultatene fra dette arbeidet.

Regelrådets rolle er å bidra til høyere verdiskaping ved å medvirke til at næringslivet ikke blir påført unødvendige byrder fra nytt eller endret regelverk.

Vår stilling som et politisk og faglig uavhengig forvaltningsorgan tillater oss å ha en åpen dialog med både forvaltning og næringsliv i forbindelse med vårt arbeid. Vi forsøker å omsette denne unike posisjonen i konstruktive tilbakemeldinger til nye høringsforslag, forankret i en forståelse av næringslivets hverdag.

Første hele driftsår
2017 har vært vårt første fulle driftsår. Vår høyeste prioritet i året

Vår høyeste prioritet i året som har gått har vært arbeidet med å gi velbegrunnede uttalelser. Samtidig har vi lagt stor vekt på dialog og informasjonsutveksling med både forvaltning og næringslivets interesseorganisasjoner.

som har gått har vært arbeidet med å gi velbegrunnede uttalelser. Samtidig har vi lagt stor vekt på dialog og informasjonsutveksling med både forvaltningen og næringslivets interesseorganisasjoner. Vi har etablert oss som en ny aktør i forenklingsarbeidet og fremmet vår unike rolle i spenningsfeltet mellom forvaltning, politikk og næringsliv.

Det har vært et spennende år. Å bidra til at andre gjennomfører endringer tar tid – og betinger at vi samarbeider med andre på en god og inspirerende måte. Vi ønsker å få til et felles løft for å bli bedre sammen.

Veien videre

I 2017 har vi hatt fokus på å vise viktigheten av at konsekvenser for næringslivet belyses på en god måte i henhold til utredningsinstruksen og minimumskravene til utredning av statlige tiltak. I 2018 ønsker vi å styrke vår veiledning med fokus på hvordan unngå byrder for næringslivet. Vi ønsker også å legge større vekt på små bedrifters rammebetingelser i vårt saksarbeid, og vi skal ha særlig oppmerksomhet på digitaliseringsmuligheter. Vi skal fortsatt prioritere kontakt med næringslivet, og vi skal følge opp de gode erfaringene vi har med direkte kontakt med forvaltningen gjennom personlige møter i forbindelse med uttalelser og veiledning. Vi skal også fortsette og videreutvikle vårt arbeid med å bistå og veilede departementer med å granske konsekvensutredninger som medfølger forslag fra EU.

Sandra Riise,
Leder av Regelrådet

Figur 2

Oppsummering av årets arbeid

FLERE UTTALELSER

Vi har uttalt oss om 35 prioriterte forslag til nytt og endret regelverk som har store konsekvenser for næringslivet.

BEDRE PROSESSER

Vi har bidratt til dokumenterbare forbedringer i regelverksprosesser, som et resultat av våre uttalelser.

TYDELIGERE SAMFUNNSAKTØR

Vi har hatt en tydelig rolle i samfunnsdebatten, med aktiv mediedekning.

ØKT KARTLEGGING

Vi har laget en systematisk oversikt over innholdet i utredninger av 244 regelverksforslag som berører næringslivet.

AKTIVT SAMARBEID

Vi har tatt en aktiv rolle i det internasjonale samarbeidet om regelforenkling.

02

INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

Regelrådets hovedoppgave er å undersøke om forslag til regelverksendringer er godt nok utredet slik at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder.

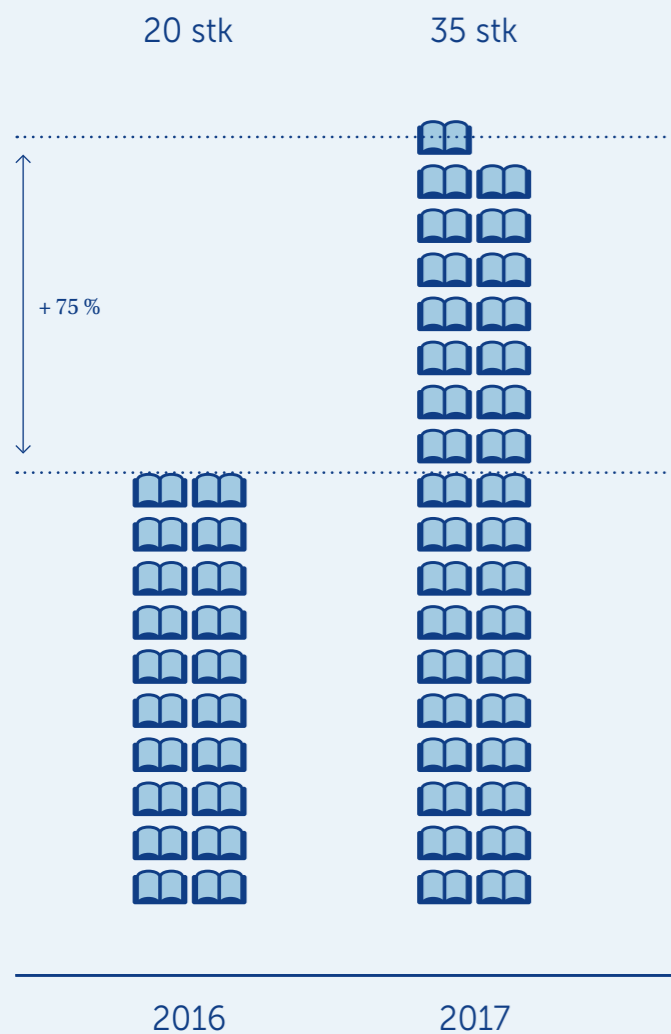

Figur 3

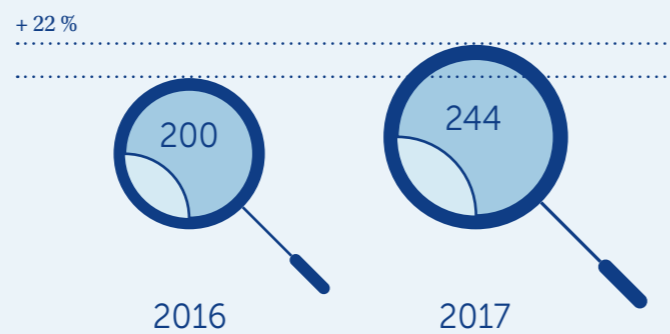
Hovedtall for 2017

HVOR MANGE UTTALELSER HAR
REGELRÅDET PRODUSERT?

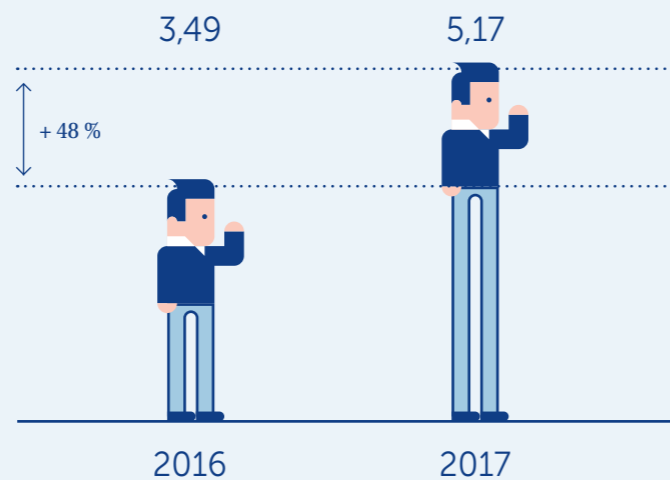
I antall. 2016-tall er kun for juni-desember.

HVOR MANGE REGELVERKSFORSLAG
HAR REGELRÅDET KARTLAGT?

I antall. 2016-tall er kun for juni-desember.

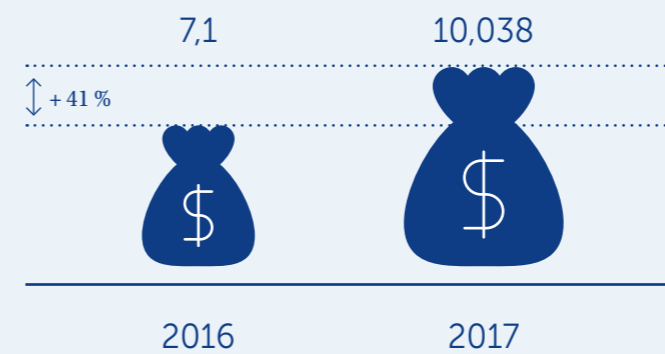
HVOR MANGE ÅRSVERK
BLE UTFØRT?

I antall. 2016-tall er kun for april-desember.

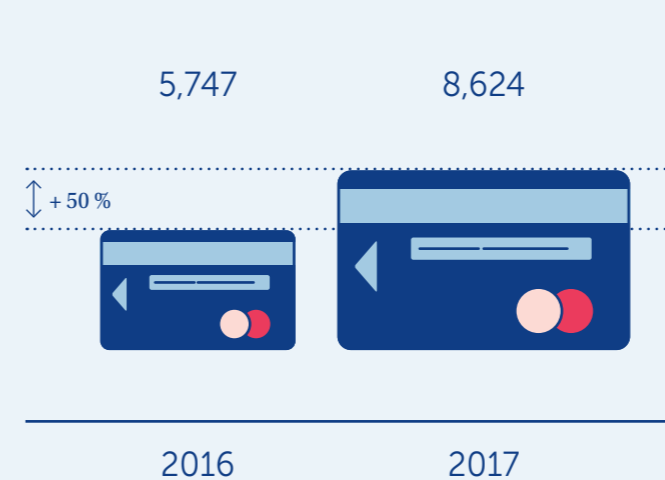

HVA ER REGELRÅDETS SAMLEDE TILDELING?

Post 01-99. I millioner kroner. 2016-tall er kun for april-desember.

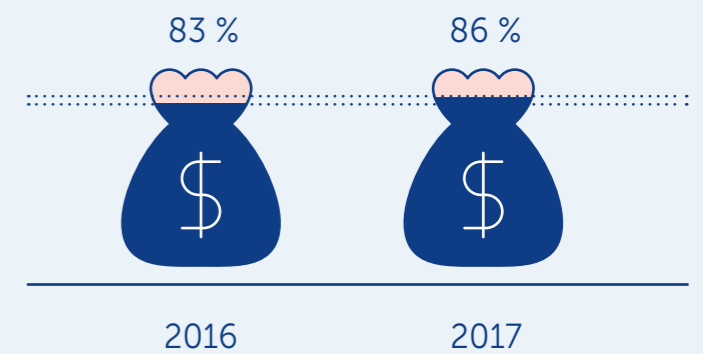
HVA ER REGELRÅDETS
DRIFTSUTGIFTER?

I millioner kroner. 2016-tall er kun for april-desember.

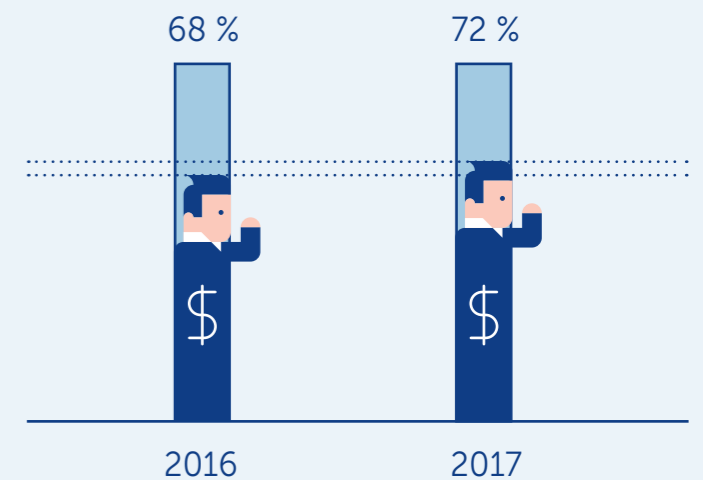

HVA ER UTNYTTELSESGRADEN?

Post 01-29. I prosent. 2016-tall er kun for april-desember.

HVOR STOR ANDEL AV DRIFTSUTGIFTENE
GÅR TIL LØNN?

I prosent. 2016-tall er kun for april-desember.

Virksomhet og samfunnsoppdrag

Figur 4

Regelrådets mandat

1. Gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring av forslag til nye eller endrede lover og forskrifter.
2. Følger den faglige utvikling og praksis på områdene regelforenkling og regulering
3. Gir generell veiledning som skal fremme effektiv regulering.
4. Kan bistå departementer med å granske konsekvensutredninger som medfølger forslag fra EU.

Regelrådet er et forvaltningsorgan administrativt underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Rådet har en fri og uavhengig stilling, og departementet har ingen instruksjonsrett i faglige spørsmål.

Regelrådet ble vedtatt opprettet og rådsmedlemmene utnevnt i desember 2015. Sekretariatet har vært i drift siden april 2016. Regelrådets oppgave er å gi en eksternt kvalitetskontroll av utredninger som berører næringslivet; å være en objektiv «vaktbikkje» som påser at konsekvensene for næringslivet er godt nok utredet og at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder.

Regelrådet er et ledd i forenklingsarbeidet for næringslivet som skal legge til rette for økt verdiskaping og konkurransekraft. Rådet skal bidra til å fremme gode beslutningsgrunnlag og effektiv regulering av næringslivet. Dette gjøres gjennom rådgivende uttalelser til forslag til lover og forskrifter når de er på høring, og gjennom generelt veiledningsarbeid overfor departementer og direktorater som lager forslag til regelverk. Gode beslutningsgrunnlag gir bedre beslutninger og er positivt både for næringslivet og myndighetene.

Regelrådets mandat er begrenset til å vurdere forslag til nytt eller endret regelverk som berører næringslivet.

Regelrådets mål

Regelrådets hovedmål er å bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk.

For å oppnå dette skal Regelrådet vurdere og uttale seg om forslag til nytt eller endret regelverk som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold i tråd med vedtektene for rådet § 2 første til tredje ledd.

Regelrådet skal også følge den faglige utvikling og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og det skal gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering.

Prioriteringer

Tildelingsbrevet for 2017 har gitt føringer for hva som skal prioriteres: «Regelrådet skal i 2017 videreutvikle arbeidet med hovedoppgavene som er å avgi uttalelser om høringsforslag av særlig relevans for næringslivet og utarbeide veiledningsmaterieell. En viktig oppgave er arbeidet med rådets første årsrapport der rådet skal gi vurderinger knyttet til forvaltningens etterlevelse av ny utredningsinstruks og kartlegge effektene av Regelrådets uttalelser i saker der man har vesentlige innvendinger».

Figur 5

Resultatkjede for Regelrådet i 2017

Figur 6

Regelrådets medlemmer

LEDER:

Sandra Riise, Oslo
Tidligere administrerende
direktør i Regnskap Norge

NESTLEDER:

Joar Grimsbu, Trondheim
Advokat og partner i
Arntzen de Besche

RÅDSMEDLEM:

Øystein Moan, Oslo
Konserndirektør i Visma

RÅDSMEDLEM:

Siri Pettersen
Strandenes, Bergen
Professor i samfunns-
økonomi ved Norges
Handelshøyskole

VARAMEDLEM:

Just Hjalmar
Johansen, Sortland
Selvstendig nærings-
drivende, konsulent

VARAMEDLEM:

Gry Agnete Alsos, Bodø
Professor i innovasjon
og entreprenørskap ved
Handelshøgskolen Nord
universitet

Organisasjon og ledelse

Medlemmene av Regelrådet ble utnevnt av Kongen i statsråd den 11. desember 2015. Rådet består av en leder, en nestleder og to øvrige rådsmedlemmer. Rådet har også to varamedlemmer. Rådsmedlemmene har normalt en funksjonstid på fire år med mulighet for forlengelse én periode. Siden 2015 har sammensetningen av rådets medlemmer og varamedlemmer vært uendret.

Rådsmedlemmer velges i kraft av sin kompetanse og faglige integritet, og har i tillegg ulik geografisk tilknytning. Bred kjennskap til næringslivets rammevilkår og den norske regelverksprosessen vektlegges ved sammensetning av rådet.

Regelrådet har avholdt møter om lag en gang i måneden, til sammen 11 møter i perioden januar til desember 2017. Mellom møtene har rådet behandlet enkelte saker elektronisk.

Regelrådets sekretariat

Til Regelrådet er det knyttet et sekretariat som skal bistå rådet i utarbeidelse av utkast til uttalelser som rådet behandler, samt følge opp overfor ansvarlig departement. Sekretariatet utfører også veiledningsarbeid, og deltar i det internasjonale faglige

samarbeidet om regelforbedring («Better Regulation»). Sekretariatet består av medarbeidere med kompetanse innen forvaltning, jus, økonomi og samfunnsfag.

Fra sekretariatet ble opprettet den 1. april 2016 og fram til juni 2017, var Fredrik Hansen sekretariatsleder. Hansen har doktorgrad i samfunnsøkonomi fra Lunds universitet, og har forsket på blant annet adferdsøkonomi og anvendt mikroøkonomi.

Bred kjennskap til næringslivets rammevilkår og den norske regelverksprosessen vektlegges ved sammensetning av rådet.

Maria Rosenberg har vært fungerende leder for sekretariatet siden 1. juli 2017. Rosenberg er utdannet siviløkonom med CEMS-master i internasjonal ledelse. Hun har bred erfaring fra statlig sektor, og som økonomileder i kommunal sektor.

Dag Aarnes ble ansatt i stillingen som sekretariatsleder i desember 2017. Aarnes er utdannet samfunnsøkonom og har bred erfaring med næringslivsrelatert arbeid fra statlig sektor, næringsorganisasjoner og privat næringsliv. Aarnes tiltrer stillingen 1. februar 2018.

03

ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

I 2017 hadde arbeidet med å avgi uttalelser førsteprioritet, og vi ser at kvaliteten på utredningene i høringsnotatene ikke er god nok. Vi ser også at uttalelsene våre gir resultater. Regelverk der konsekvensene ikke har vært tilstrekkelig utredet har blitt lagt på is. I andre saker har nye utredninger blitt foretatt og høringsnotater har blitt revidert på bakgrunn av våre tilbakemeldinger.

Prioriteringer og ressursbruk

FRA TILDELINGSBREVET:

Regelrådet skal i 2017 videreutvikle arbeidet med hovedoppgavene som er å avgi uttalelser om høringsforslag av særlig relevans for næringslivet og utarbeide veiledningsmateriell.

I 2017 hadde arbeidet med å avgi uttalelser førsteprioritet. Uttalelsene baner vei for dialog og informasjonsutveksling med offentlig forvaltning og næringslivets interesseorganisasjoner. Vi mener prioritering av arbeidet med uttalelser har vært riktig og fornuftig. Regelrådet følger systematisk med på i hvilken grad rådene følges opp av ansvarlig departement eller direktorat. I 2017 tilbød vi veiledningsmøter i saker der Regelrådet ga vesentlig kritikk.

Uttalelsene baner vei for dialog og informasjonsutveksling med offentlig forvaltning og næringslivets interesseorganisasjoner.

Kartlegging

For å holde oversikt over den generelle kvaliteten på utredninger som sendes på høring og for å identifisere hva Regelrådet særlig bør ha fokus på i sin veiledning, har Regelrådet også prioritert å kartlegge innholdet i alle regelverksforslag som berører næringslivet. Regelrådet har i 2017 kartlagt innholdet i 244 regelverksforslag som berører næringslivet som er

sendt på høring fra departementer og direktorater. Dette har gitt oss verdifull oversikt over utredningskvalitet som vi senere i denne årsrapporten vil dele observasjoner fra.

Dialog, informasjon og veiledning

Vi har erfart at skriftlige uttalelser må suppleres med dialog, informasjon og veiledning, for at vi skal lykkes i arbeidet med å bedre kvaliteten på utredninger og unngå unødvendige byrder for næringslivet. For å kunne gi god og målrettet veiledning ble det fra sommeren 2017 derfor arbeidet med metodeutvikling og innspill til oppdatering av veiledningsmateriell som forvaltes av Nærings- og fiskeridepartementet og Direktoratet for økonomistyring.

Regelrådet anser det internasjonale samarbeidet gjennom RegWatch-Europe for å være viktig og utbytterikt, og har derfor i 2017 prioritert deltakelse på arrangementer i vårt internasjonale nettverk.

I desember 2017 mottok Regelrådet sin første henvendelse fra et departement om bistand i en EU-sak. Dette er nybrottsarbeid for Regelrådet.

Det har også blitt brukt ressurser på rekrutteringsprosesser og administrative oppgaver i 2017.

I 2017 hadde arbeidet med å avgi uttalelser Regelrådets førsteprioritet. 35 uttalelser ble avgitt.

Resultater av Regelrådets uttalelser

FRA TILDELINGSBREVET:

Regelrådet skal vurdere og uttale seg om forslag til nytt eller endret regelverk som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold i tråd med vedtektene for rådet § 2 første til tredje ledd.

Regelrådet har i 2017 uttalt seg til 35 hørings saker. Vi har valgt å uttale oss om de høringsforslagene som har størst konsekvenser for næringslivet. Med bruk av vårt «trafikklyssystem», har vi vurdert at sju av forslagene er tilstrekkelig utredet («grønne»), 13 av utredningene har svakheter («gule») og at 15 av utredningene ikke er tilstrekkelig utredet («røde»).

Hva skjer etter at Regelrådet har avgitt uttalelse?

Regelrådets uttalelser er primært rettet mot de myndigheter som er ansvarlige for hørings saker, men uttalelsene kan også være til nytte for andre høringsinstanser. Regelrådet har halv høringsfrist for at ansvarlige myndigheter skal kunne følge opp Regelrådets uttalelse på en god måte, men også for at andre høringsinstanser skal kunne gjøre seg kjent med Regelrådets vurderinger før de selv avgir uttalelse. Regelrådet publiserer alle sine uttalelser på egne nettsider og ansvarlig myndighet skal også publisere Regelrådets uttalelse uten ugrunnet opphold når denne er mottatt.

Regelrådets uttalelser er rådgivende og vurderes på selvstendig grunnlag

av departementene og direktoratene som mottar dem. I tråd med god forvaltnings praksis skal vesentlige merknader som innkommer i høringsrunden, gjengis i det endelige forslaget til lov eller forskrift.

Regelverksprosesser tar tid og en stor andel av forslagene til lover og forskrifter som Regelrådet har uttalt seg til er fortsatt ikke vedtatt av Stortinget, Regjeringen, departementet eller direktoratet. En gjennomgang av Regelrådets uttalelser fra 2016 og 2017 viser at 9 av regelforslagene vi uttalte oss til i 2016 fortsatt ikke er endelig vedtatt, mens det samme gjelder 28 av sakene vi uttalte oss til i 2017. I mange av sakene er det derfor for tidlig å evaluere i hvilken grad Regelrådets uttalelser har blitt tatt til følge eller på annen måte har påvirket den videre regelverksprosessen. Likevel ser vi allerede resultater i flere saker. Dels i saker hvor ansvarlig myndighet har ferdigbehandlet og vedtatt regelforslaget, dels der vi ser at vår uttalelse har påvirket videre prosess i forvaltningen og/eller blitt benyttet i høringsinstansers høringsinnspill eller i media.

Regelrådet vil i det følgende kommentere noen saker der Regelrådets uttalelse har gitt resultater.

Figur 7

Oversikt over prosessen for arbeid med uttalelser

Illustrasjonen nedenfor viser Regelrådets aktiviteter i forbindelse med arbeidet med å kartlegge utredningskvalitet og avgi uttalelser.

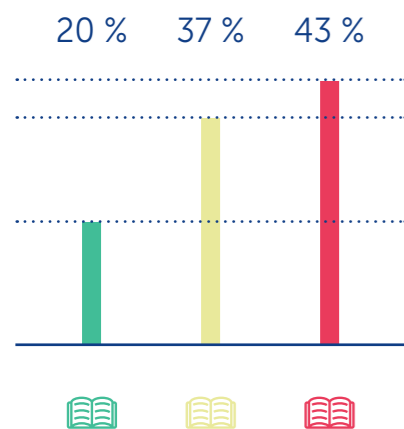

Figur 8

Er forslagene til regelverk tilstrekkelig utredet?

Andel av Regelrådets uttalelser i 2017. Grønn betyr «tilstrekkelig utredet», gult betyr «utredningen har svakheter» og rødt betyr «utilstrekkelig utredet». I prosent.

Resultater overfor forvaltningen
I flere saker Regelrådet har uttalt seg, har det ansvarlige departement eller direktorat selv latt våre vurderinger påvirke saksarbeidet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet har fremmet forslag til endringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova for Stortinget. Da saken var på høring uttalte Regelrådet at beslutningsgrunnlaget ikke var forsvarlig når det gjaldt et av forslagene; opprettelse av et sentralt ledningseierregister. Det ble vurdert at nytten og kostnadene ikke var tilstrekkelig belyst.

I proposisjon 110 L (2016–2017) skrev departementet at: «På bakgrunn av Regelrådets uttalelse har departementet kommet til at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å fremme forslag for lovgiver nå om et ledningseierregister i den form som ble lagt fram i høringsnotatet.» Opprettelsen av et ledningseierregister er lagt på is inntil videre.

Landbruks- og matdepartementet
Landbruks- og matdepartementet fremmet Prop. 92 L (2016–2017)

om endringer i konsesjonsloven, jordloven og odelsloven for Stortinget. Da saken var på høring uttalte Regelrådet at positive og negative virkninger for næringslivet ikke var systematisk vurdert. Departementet har delvis gjengitt Regelrådets uttalelse i lovproposisjonen og forsøkt å belyse konsekvenser av tiltakene bedre. Mindretallet på Stortinget har også vist til Regelrådets påpekninger i Innst. 427L (2016–2017).

Klima- og miljødepartementet
Regelrådet uttalte seg til høring fra Klima- og miljødepartementet om forslag om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av driftsbygninger i landbruket og midlertidige bygninger fra 2020. Regelrådet vurderte at forslaget til tilleggsregulering ikke var tilstrekkelig utredet, og etterlyste blant annet en mer detaljert beskrivelse av strukturen i de berørte næringene, samt konsekvensene av et forbud for de berørte aktørene. På bakgrunn av Regelrådets uttalelse, besluttet departementet å se på saken på nytt og gjøre tilføyelser i høringsnotatet. Departementet publiserte en oppdatert versjon av høringsnotatet og utvidet høringsfristen.

Figur 9

Regelrådets uttalelser fordelt på ansvarlig avsender

Grønn betyr «tilstrekkelig utredet», gult betyr «utredningen har svakheter» og rødt betyr «utilstrekkelig utredet». I antall.

Ansvarlig avsender	Grønn	Gul	Rød	Totalt antall
Finansdepartementet	3	3	4	10
Nærings- og fiskeridepartementet	1	2	1	4
Justis- og beredskapsdepartementet	0	0	3	3
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	0	2	1	3
Arbeids- og sosialdepartementet	0	1	1	2
Helse- og omsorgsdepartementet	0	1	1	2
Klima- og miljødepartementet	0	0	1	1
Kunnskapsdepartementet	0	1	0	1
Landbruks- og matdepartementet	1	0	0	1
Olje- og energidepartementet	1	0	0	1
Samferdselsdepartementet	0	1	0	1
Direktoratet for byggkvalitet	1	0	0	1
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	0	1	0	1
Luftfartstilsynet	0	0	1	1
Mattilsynet	0	1	0	1
Sjøfartsdirektoratet	0	0	1	1
Statens Vegvesen, Vegdirektoratet	0	0	1	1
Totalt	7	13	15	35

Bruken av kategoriene grønn, gul og rød gir en sjablongmessig oversikt over uttalelsene. Regelrådets fulle vurdering av den enkelte høring finnes i uttalelsene som ligger offentlig tilgjengelig på www.regelradet.no.

I 2017 tilbød Regelrådet
veiledningsmøter i saker der
Regelrådet ga vesentlig kritikk.

Regelrådet vurderte at Klima- og miljødepartementets forslag til tilleggsregulering om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger fra 2020 ikke var tilstrekkelig utredet. Departementet oppfattet prosessen med Regelrådet som konstruktiv og Regelrådet ga god veiledning til hva som kunne forbedres. På bakgrunn av uttalelsen og oppfølgingsmøtet ble det besluttet å gjøre en ny vurdering av høringsnotatet. Dette medførte at departementet gjorde tilføyelser i høringsnotatet, og at høringsfristen ble utsatt slik at høringsinstansene fikk tid til å vurdere forslaget etter at høringsnotatet var justert. Oppfølgingsmøte mellom departementet og Regelrådet var nyttig og ga begge parter muligheten til å forklare og utdype sitt syn på saken.

-Rådgiver i Klima- og miljødepartementet

Resultater overfor høringsinstanser

Regelrådets uttalelser blir offentliggjort ved halv høringsfrist. Dermed kan høringsinstanser bygge på Regelrådets uttalelser i sine egne høringssvar.

Regelrådet ga rødt lys til Justis- og beredskapsdepartementets høring av ny finansavtalelov og mente at forslaget ikke var tilstrekkelig utredet. Finans Norge delte Regelrådets syn og skrev i sitt høringssvar at «Lovforslaget er utilstrekkelig utredet og med få konsekvensutredninger». På sine nettsider viser Finans Norge til at utredningen også ble kritisert av Regelrådet. Arbeidsgiverorganisasjonen Virke viste også til Regelrådets uttalelse i sitt høringssvar. Virke skrev at «Forslaget har imidlertid en mangelfull belysning av de økonomiske konsekvensene for berørte i næringslivet. Regelrådet har i sitt høringssvar til departementet gått grundig igjennom disse manglene. Virke støtter Regelrådets kommentarer (...)». Saken er fortsatt under behandling i departementet.

Regelrådet uttalte seg også til Justis- og beredskapsdepartementets høring av utkast til ny personopplysningslov – gjennomføring av personvernforordningen i norsk rett. Regelrådet mente at forslaget ikke var tilstrekkelig utredet og uttalte blant annet at «Det foreligger ingen tilfredsstillende beskrivelse av hvilke aktører som berøres av forslaget, eller hvordan konsekvensene blir for ulike aktører». Virke viste til Regelrådets høringssvar og støttet Regelrådets vurdering av at konsekvensene for næringslivet ikke er tilstrekkelig synliggjort. I samfunnsdebatten som har oppstått i etterkant av høringen, har blant annet Den Norske Dataforening vist til Regelrådets uttalelse.

Resultater vedrørende fremtidige saksprosesser

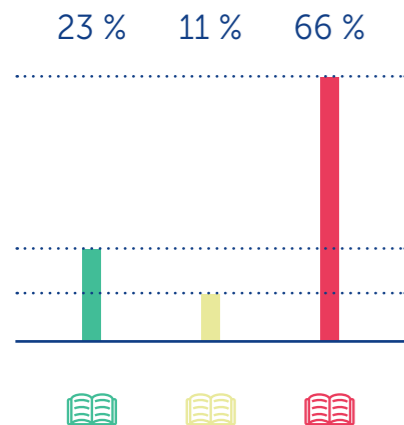
Regelrådet uttalte at Sjøfartsdirektoratets utredning av virkninger av nye sikkerhetskrav for skip som bruker drivstoff med flammepunkt under 60 °C har svakheter. I sitt

Figur 10

Er virkningene for næringslivet godt nok utredet?

Andel av Regelrådets uttalelser i 2017. Grønn betyr «tilstrekkelig utredet», gult betyr «utredningen har svakheter» og rødt betyr «utilstrekkelig utredet». I prosent.

sammendrag av høringsinnspillene refererer Sjøfartsdirektoratet til Regelrådets uttalelse og skriver at de vil vurdere endringer i direktoratets styrende dokumenter for konsekvensutredninger i tråd med Regelrådets merknader.

Regelrådet vil fortsette å følge med på hva som skjer med utredninger som har fått gule og røde uttalelser. Det er viktig for Regelrådet å få oversikt over hvordan vårt arbeid påvirker regelverksutviklingen og å ha konstruktiv dialog med departementer og direktorater om hvordan vi sammen kan bedre nivået på utredningene og skape bedre regler for næringslivet. Målet er bedre utredninger og beslutningsgrunnlag allerede før regelverksforslag sendes på høring.

Regelrådets observasjoner av utredningskvalitet

Både gjennom arbeidet med uttalelser og gjennom en systematisk kartlegging av utredningene som følger alle regelverksforslag som er relevante for næringslivet, har Regelrådet opparbeidet god oversikt over kvaliteten på utredninger. I dette delkapittelet vil vi oppsummere statistikk fra både

de 35 sakene vi har uttalt oss til i tillegg til kartleggingen av de øvrige næringsrelevante regelforslagene som ble sendt på høring av departementer og direktorater i 2017.

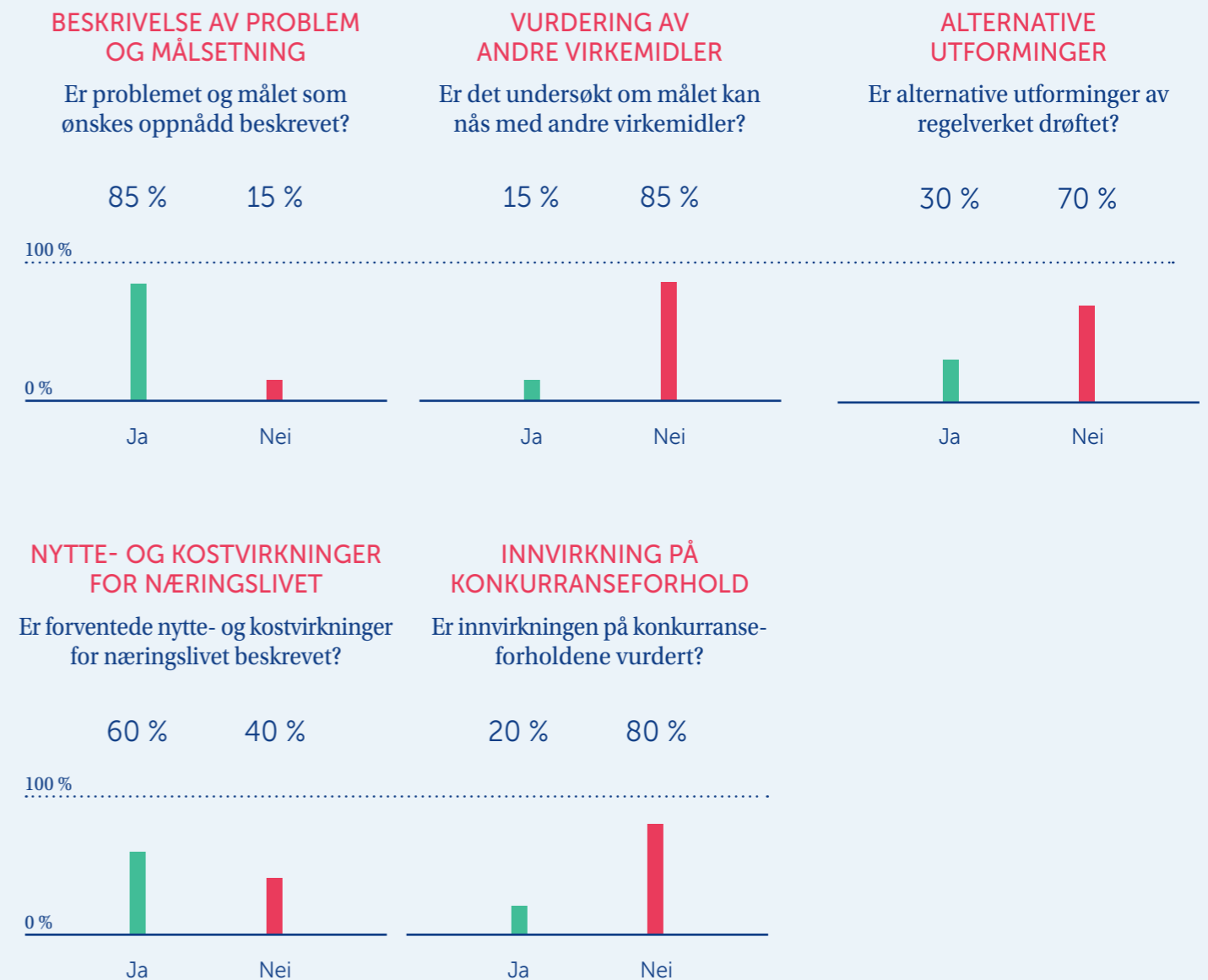
Regelrådet utfører løpende kartlegging av alle utredninger av forslag til regelverk som påvirker næringslivet som sendes på høring. Kartleggingen omfatter 244 forslag til nytt eller endret regelverk for næringslivet, som ble sendt på høring i 2017. Denne kartleggingen skiller seg fra uttalelsene, ved at den er basert på en relativt rask vurdering av innholdet i utredningene. Resultatene gir en indikasjon på utredningskvalitet knyttet til regelverksforslag, og vanlige svakheter i disse.

Av de 244 registrerte høringene kom 131 saker fra departementer og 113 fra underliggende etater. Finans-departementet, Mattilsynet, Nærings- og fiskeridepartementet, Kunnskapsdepartementet, Miljødirektoratet, Sjøfartsdirektoratet og Statens vegvesen er de institusjonene som i perioden har sendt flest saker på høring som inneholder nytt eller endret regelverk som påvirker næringslivet.

Figur 11

Er kvaliteten på utredningene god nok?

Andelen av utredningene som Regelrådet har kartlagt i 2017, til sammen 244 saker. I prosent.

En vanlig svakhet Regelrådet ser i mange utredninger er mangel på vurdering av alternative tiltak.

Manglende utredning av alternativer

En vanlig svakhet Regelrådet ser i mange utredninger er mangel på vurdering av alternative tiltak. For å utnytte samfunnets ressurser så fornuftig som mulig, herunder unngå unødvendige byrder for næringslivet, er det en grunnleggende forutsetning at alternativer utredes og vurderes. Dersom kun ett alternativ utredes, kan mindre byrdefulle og smartere alternativer bli oversett. For å lykkes med å identifisere relevante alternativer er det også grunnleggende å gi en presis beskrivelse av problemet og målet.

Svakheter i utredningen av virkninger for næringslivet

I de 35 sakene Regelrådet prioriterte å gi uttalelse til i 2017, var virkningene for næringslivet ikke tilstrekkelig utredet i hele 66 prosent av høringsnotatene.

Det samme inntrykket underbygges av resultatene fra Regelrådets kartlegging av 244 forslag. Denne kartleggingen viser at utredningskvaliteten er for dårlig og viktige

metodiske og næringsmessige hensyn ikke er omtalt.

Små virksomheter glemmes for ofte

Næringsstrukturen i Norge er slik at et overveiende antall virksomheter er små. Likevel gir disse et betydelig bidrag til verdiskapningen. Ved inngangen til 2018 hadde ni av ti virksomheter færre enn ti ansatte¹.

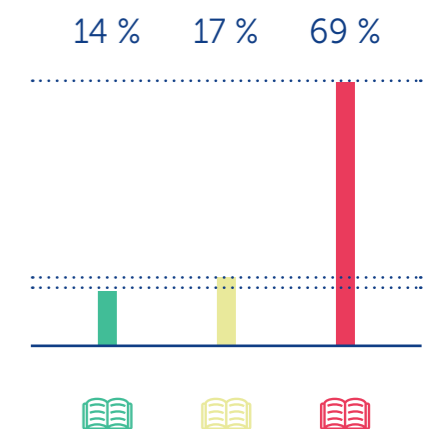
Regelrådet er gjennomgående opptatt av vilkårene for de små bedriftene i næringslivet og vurderer derfor alltid om hensyn til små virksomheter er vurdert i utredningen. Reguleringsregler som medfører økte direkte kostnader eller lignende, får som hovedregel relativt sett større konsekvenser for de små bedriftene. Regelrådets vurdering av de sakene vi har gitt uttalelse i, viser at hensynet til små bedrifter er vurdert i kun om lag 1 av 3 saker.

I kartleggingen av alle næringsrelevante saker på høring fant vi at om lag 90 prosent av sakene ikke viser at hensynet til små bedrifter er vurdert.

Figur 12

Er det tatt hensyn til små virksomheter?

Andel av Regelrådets uttalelser i 2017. Grønn betyr «tilstrekkelig utredet», gult betyr «utredningen har svakheter» og rødt betyr «utilstrekkelig utredet». I prosent.

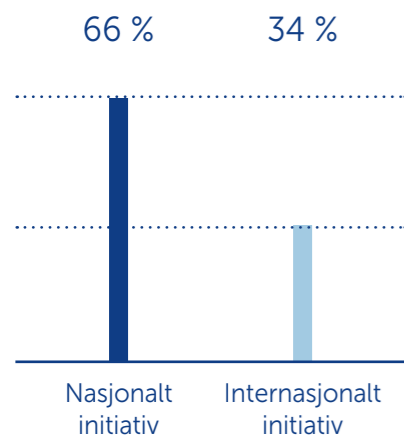

1 Kilde: SSB, tabell 07091

Figur 13
Hva er bakgrunnen for regelverksforslaget?

Andel av alle initiativ. I prosent.

Velges det smarteste alternativet?

Det er en gjennomgående utfordring at høringsnotatene ikke gir tilstrekkelig informasjon og opplysninger om virkningene for næringslivet til at Regelrådet kan fastslå om målet nås uten unødvendige byrder for næringslivet. I hele 77 prosent av sakene som Regelrådet har uttalt seg til har rådet ikke kunnet fastslå om målet oppnås til en relativt lav kostnad for næringslivet, enten fordi høringsnotatet ikke gir informasjon som gjør det mulig å vurdere problemstillingen, eller at høringsnotatet ikke gir tilstrekkelig informasjon til at Regelrådet kan konkludere. I kun 1 av 5 saker Regelrådet har uttalt seg i har vi vurdert at målet med regelforslaget oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Høringsfrister

Ifølge utredningsinstruksen skal høringsfristen ved forslag til lov og

forskrift normalt være tre måneder, og ikke mindre enn seks uker. Av de sakene Regelrådet har kartlagt i 2017, har om lag 1 av 10 saker hatt kortere høringsfrist enn seks uker. Av disse var det bare fem saker (23 prosent) som hadde rett til kortere frist.

Bakgrunn for forslagene: nasjonalt og internasjonalt

Regelrådet har kartlagt om bakgrunnen for forslagene til endret regelverk i Norge er EU, annen internasjonal avtale eller om det er rene nasjonale initiativer til regelverksendring.

Av EU-relaterte høringer er 2 av 3 utsendt av direktorater. Dette er da i hovedsak forslag til forskrifter eller forskriftsendringer. Mattilsynet er den underliggende myndigheten som har sendt flest slike forslag på høring. Finansdepartementet er det departementet som har sendt klart flest forslag til regelverksendringer som stammer fra EU på høring i

Regelrådet registrerer at kvaliteten på høringene som Regelrådet uttalte seg til i 2017 ikke er god nok.

2017. Dette har i hovedsak vært knyttet til regulering av finansnæringen.

Oppdelte reguleringsprosesser

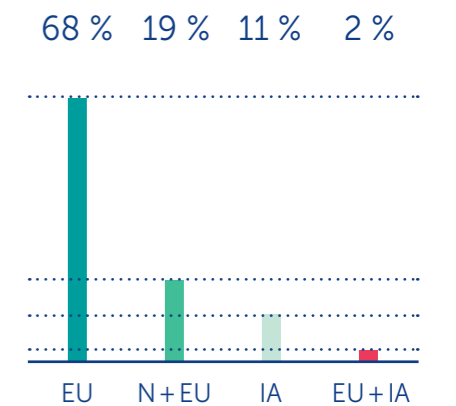
Regelrådet observerer at flere reguleringer, både nasjonale initiativ og implementering av EU-regelverk, sendes på høring oppdelt og i flere runder.

Regelrådet vil oppfordre departementene, i den grad det er mulig, til å samarbeide slik at det kan fremmes mer helhetlige regelverksforslag og at regler som stammer fra samme EU-regelverk sendes på høring samlet. Dette vil gjøre det enklere for høringsinstansene, berørte aktører og beslutningstakerne å vurdere de samlede konsekvensene av de foreslåtte reglene.

Figur 14
Hva er bakgrunnen for de internasjonale initiativene?

Andel av de internasjonale initiativene til regelverksforslag. I prosent.

EU = EU-regulering
N + EU = Nasjonalt initiativ og EU-regulering
IA = Internasjonal avtale
EU + IA = EU-regulering + internasjonal avtale

Generell veiledning og metodearbeid

FRA TILDELINGSBREVET:

Regelrådet skal følge den faglige utvikling og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og det skal gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering.

Regelrådet skal i 2017 (...) utarbeide veiledningsmaterieill.

Regelrådet er i sitt mandat gitt rollen både som «vaktbikkje» og som god medhjelper på veien mot bedre beslutningsgrunnlag og smartere regulering. Gjennom sine uttalelser sier Regelrådet ifra når utredninger som sendes på høring ikke er gode nok. Gjennom vår veiledning forsøker vi å gi råd om hvordan utredninger kan bli enda bedre før de sendes på høring, slik at unødvendige byrder for næringslivet unngås.

God forståelse for metoder for å utrede næringsøkonomiske konsekvenser står sentralt i Regelrådets arbeid. Derfor er det viktig for oss å ha kontakt med næringslivet, kombinert med å følge med på faglig utvikling innen regelforenkling, regulering, samfunnsøkonomisk analyse og konsekvensvurderinger.

Metodeutvikling

Regelrådet har i 2017 arbeidet med metodeutvikling internt som grunnlag for utadrettede veiledningsaktiviteter. Vi har i vårt metodearbeid sett til andre nordiske og europeiske regelråd og myndigheter, EU-kommisjonen, OECD, Better Regulation Network,

forskning innen konsekvensutredninger og regelverksutvikling samt nasjonal praksis og veiledning fra Finansdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Direktoratet for økonomistyring (DFØ) og Brønnøysundregistrene.

Gode faglige råd

Et sentralt prinsipp for vår veiledning er å gi gode faglige råd til de deler av beslutningsgrunnlaget som er særlig viktig for effektiv regulering av næringslivet, forankret i utredningsinstruksens krav. Vi søker også å tilpasse veiledningen til behovene til de som jobber med utredninger i departementer og direktorater. Arbeidet med kartlegging av utredningskvalitet og uttalelser gir oss unik innsikt og mulighet til å fokusere vår veiledning mot de områder hvor vi ser at utredningene har størst forbedringspotensial.

Regelrådet avgrensner i tråd med vårt mandat vår veiledning til utredning av konsekvenser for næringslivet, men vi har løpende dialog med Direktoratet for økonomistyring som har det generelle ansvaret for veiledning etter utredningsinstruksen.

Figur 15

Resultater av Regelrådets veilednings- og metodearbeid

REVIDERT VEILEDER FRA NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Innspill til Nærings- og fiskeridepartementets revidering av veilederen i næringsøkonomiske konsekvensvurderinger.

REVIDERT VEILEDER FRA DIREKTORATET FOR ØKONOMISTYRING

Innspill til Direktoratet for økonomistyring til deres arbeid med revidering av veilederen til utredningsinstruksen, veilederen i samfunnsøkonomisk analyse og e-læringskurs.

PRESENTASJONER OG DIALOG

Presentasjoner og dialog i møter med departementer og direktorater, generelt og i forbindelse med konkrete saker. Herunder veiledningsmøter knyttet til uttalelser.

INTERNE SJEKKLISTER OG METODEDEKSTER

Sjekkliste og interne metodetekster til bruk i vårt arbeid med uttalelser og veiledning, samt til publisering på egne nettsider.

Figur 16

Råd for å få et godt beslutningsgrunnlag

Veiledning og bistand i EU/EØS-saker

Regelrådets veiledning er svært nyttig i vårt videre arbeid med vurdering av direktivets konsekvenser. Ikke bare bidrar veiledningen til å øke egen kompetanse, innspillene er også treffende og nyttige om omfang, fremgangsmåte og hvilke problemstillinger som er særlig relevante i vår sak.

-Seniorrådgiver, Justis- og beredskapsdepartementet

Regelrådet kan bistå departementer med å granske konsekvensutredninger som medfølger regelforslag fra EU, dersom dette begjæres. Veiledning i EU-saker må tilpasses hvor i prosessen det aktuelle direktivet er, samt hva som er departementets behov. Bistanden kan bestå av generell veiledning om hvordan utføre gode næringsøkonomiske konsekvensvurderinger, i tillegg til å bidra til å vurdere relevante dokumenter fra EU.

Arbeid med EU/EØS-saker
Regelrådet mottok i desember 2017 en henvendelse fra Justis-

og beredskapsdepartementet med anmodning om bistand til å vurdere konsekvenser av et direktivforslag fra EU. Dette er den første anmodningen av denne typen som Regelrådet har mottatt.

Behov for bistand eller veiledning?

Regelrådet oppfordrer departementer som ønsker veiledning om å ta kontakt med Regelrådets sekretariat. Dialog med ansvarlig departement er viktig for å sikre at veiledningen blir så nyttig som mulig og at bistanden tilpasses hvor i prosessen direktivet er.

Regelforenkling og regulering

- faglig utvikling og praksis

FRA TILDELINGSBREVET:

Regelrådet skal følge den faglige utvikling og praksis på områdene regelforenkling og regulering (...).

Regelrådet har fulgt den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering ved blant annet å delta i det europeiske samarbeidet mellom regelråd, RegWatchEurope, samt utviklet vårt eget metodearbeid. Regelrådet har også etablert et samarbeid med Høyskolen i Sørøst-Norge (HSN) Campus Ringerike, som vi håper å videreutvikle fremover.

I tillegg til arbeidet i RegWatchEurope og det nordiske samarbeidet, har Regelrådet bidratt med en case-studie og svar til spørreundersøkelse til OECDs arbeid med rapporten Regulatory Policy Outlook 2018.

Internasjonalt samarbeid

I oppstartsfasen har vi hatt mye å lære av andre europeiske regelråd, selv om regelrådene har forskjellige mandat.

I tillegg til arbeidet i RegWatchEurope og det nordiske samarbeidet, har Regelrådet bidratt med en case-studie og svar til spørreundersøkelse til OECDs arbeid med rapporten Regulatory Policy Outlook 2018. Regelrådet var også representert ved OECDs møte i Regulatory Policy Committee i april 2017.

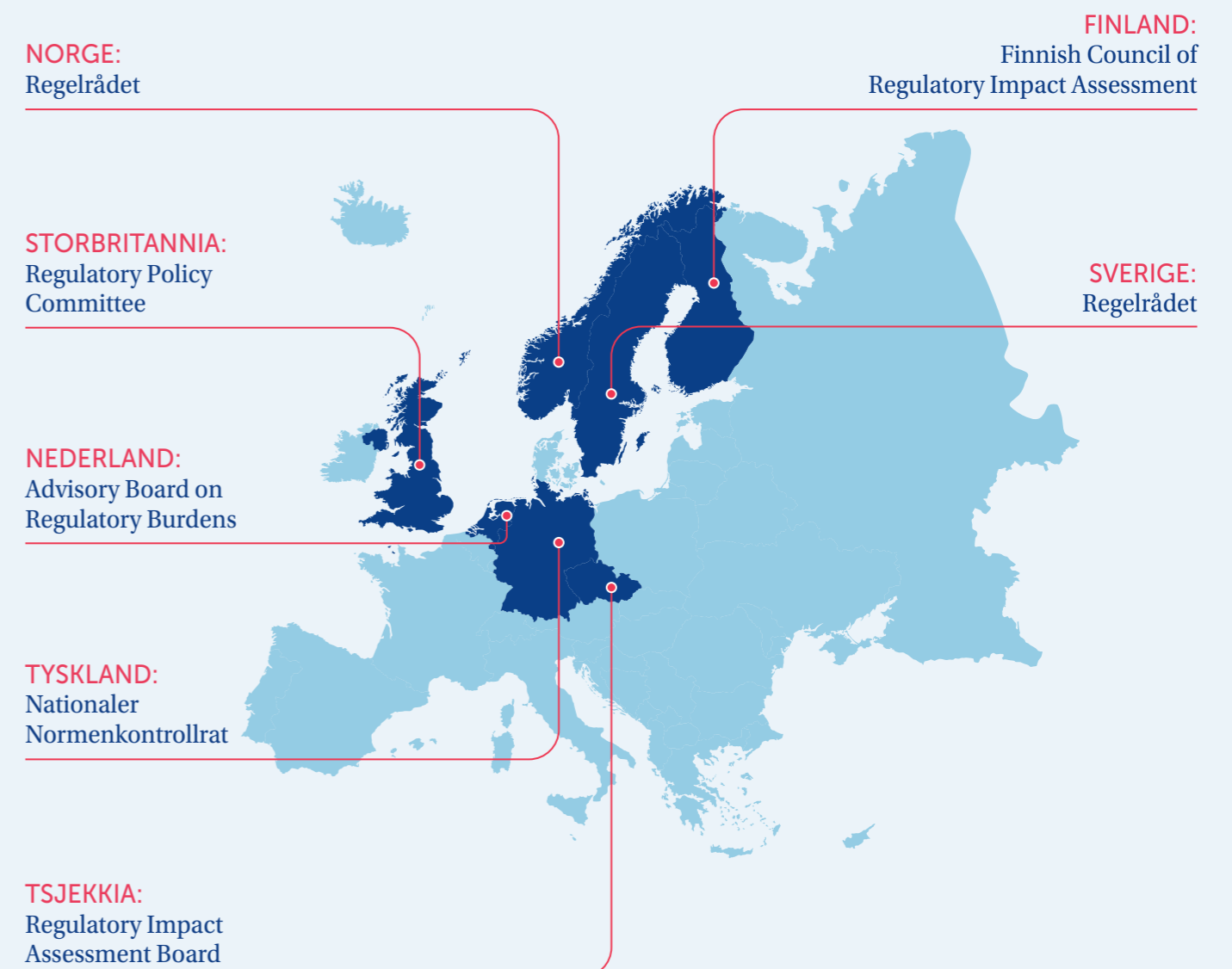
Sekretariatet har også deltatt i The Better Regulation Network, som er et europeisk nettverk med mål å videreutvikle metode og kunnskap om bedre reguleringer. Representanter for det norske Regelrådet i internasjonalt samarbeid i 2017 har i hovedsak vært rådsleder Sandra Riise og sekretariatsleder.

RegWatchEurope

Nettverket RegWatchEurope er sammensatt av regelråd fra flere europeiske land. RegWatchEurope skal støtte initiativer som ivaretar forenklingperspektivet i EU/EØS og skal hindre at unødvendige byrder oppstår som følge av dårlig implementering av regelverk i medlemslandene.

Figur 17

Medlemmer av RegWatchEurope

Regelrådet deltar i nettverket RegWatch-Europe som skal støtte initiativer som ivaretar forenklingperspektivet i EU/EØS og skal hindre at unødvendige byrder oppstår som følge av dårlig implementering av regelverk i medlemslandene.

Det norske Regelrådet ble medlem i RegWatchEurope i 2016. Nettverket har i løpet av året bidratt til rapporten «Introducing EU Reduction Targets on Regulatory Costs: A Feasibility Study» skrevet av Andrea Renda, som undersøker gjennomførbarheten ved ulike former for reduksjonsmål knyttet til kostnader for næringslivet som følge av reguleringer innen EU. RegWatch-

Europe har også samarbeidet med EUs Regulatory Scrutiny Board, blant annet om en konferanse om «Regulatory Scrutiny in the EU». Videre har nettverket hatt møte med Frans Timmermans, første visepresident i EU-kommisjonen, om veien videre for arbeidet med «Better Regulation» i EU. For å dele kunnskap og erfaring og videreutvikle praksis arrangerte nettverket også en workshop om kvantifisering av nytte ved reguleringer.

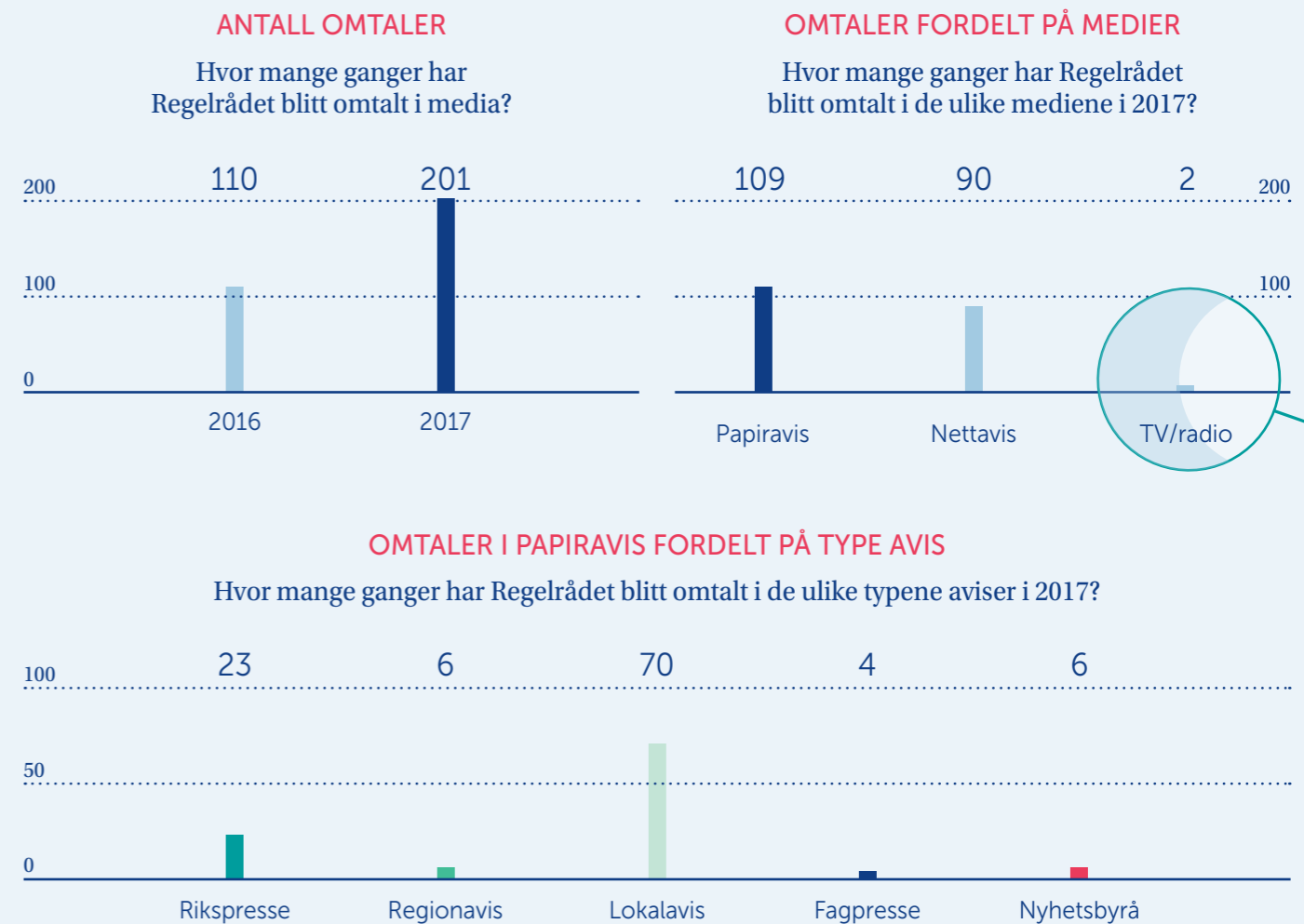
Bilaterale møter

Sekretariatet har hatt bilaterale møter med de svenske og finske regelrådene, der det norske Regelrådet var vertskap. Videre har sekretariatet gjennomført en studietur til det danske Implementeringsrådet. Formålet med møtene har vært å diskutere metode og å utveksle erfaring mellom landene knyttet til regelverksprosesser og regelrådenes arbeidsmåte.

Figur 18

Medieomtale av Regelrådet

Tall fra medieovervåkingsverktøyet Retriever. Omtalen av Regelrådet i media i 2017 har i hovedsak vært knyttet til uttalelser som Regelrådet har offentligjort. I antall.

04

STYRING OG KONTROLL AV VIRKSOMHETEN

Regelrådet har i 2017 valgt å ha fokus på effektivisering og digitalisering. Vi har gjennomgått eksisterende saksflyt og identifisert prosessforbedringer med tanke på mer effektivt samspill mellom digitalt arkivsystem og støttesystemer.

Fokus på effektivisering og digitalisering

Regelrådet har i løpet av 2017 jobbet aktivt med å skape god flyt i sine saksprosesser. Sekretariatet har gjennomgått eksisterende saksflyt og identifisert prosessforbedringer med tanke på mer effektivt samspill mellom digitalt arkivsystem og støttesystemer. Det planlegges økt bruk av digital prosessstyring og automatisering, samt mulig anskaffelse av databaseløsning. Målet er å effektivisere saksprosessen. Frigjorte ressurser vil bli benyttet til å utføre prioriterte oppgaver.

Sekretariatet har gjennomgått eksisterende saksflyt og identifisert prosessforbedringer

Personal og likestilling

Ved inngangen til 2017 var to av sekretariatets faste medarbeidere i permisjon, og det var derfor to seniorrådgivere i midlertidige stillinger gjennom 2017. Ved utgangen av 2017 var det seks medarbeidere

i sekretariatet, mens det fra januar 2018 var fire. Ny sekretariatsleder startet 1. februar 2018 og det skal ansettes en samfunnsøkonom primo 2018. Sekretariatet vil etter dette være bemannet med seks medarbeidere. Samlet ble det utført 5,17 årsverk i sekretariatet i 2017. Gjennomsnittlig kjønnsbalanse i sekretariatet var om lag 50 prosent menn og 50 prosent kvinner.

Regelrådet kjøpte i 2017 administrativ ressurs tilsvarende 25 prosent stilling, og kommunikasjonshjelp tilsvarende 40 prosent stilling fra Kartverket.

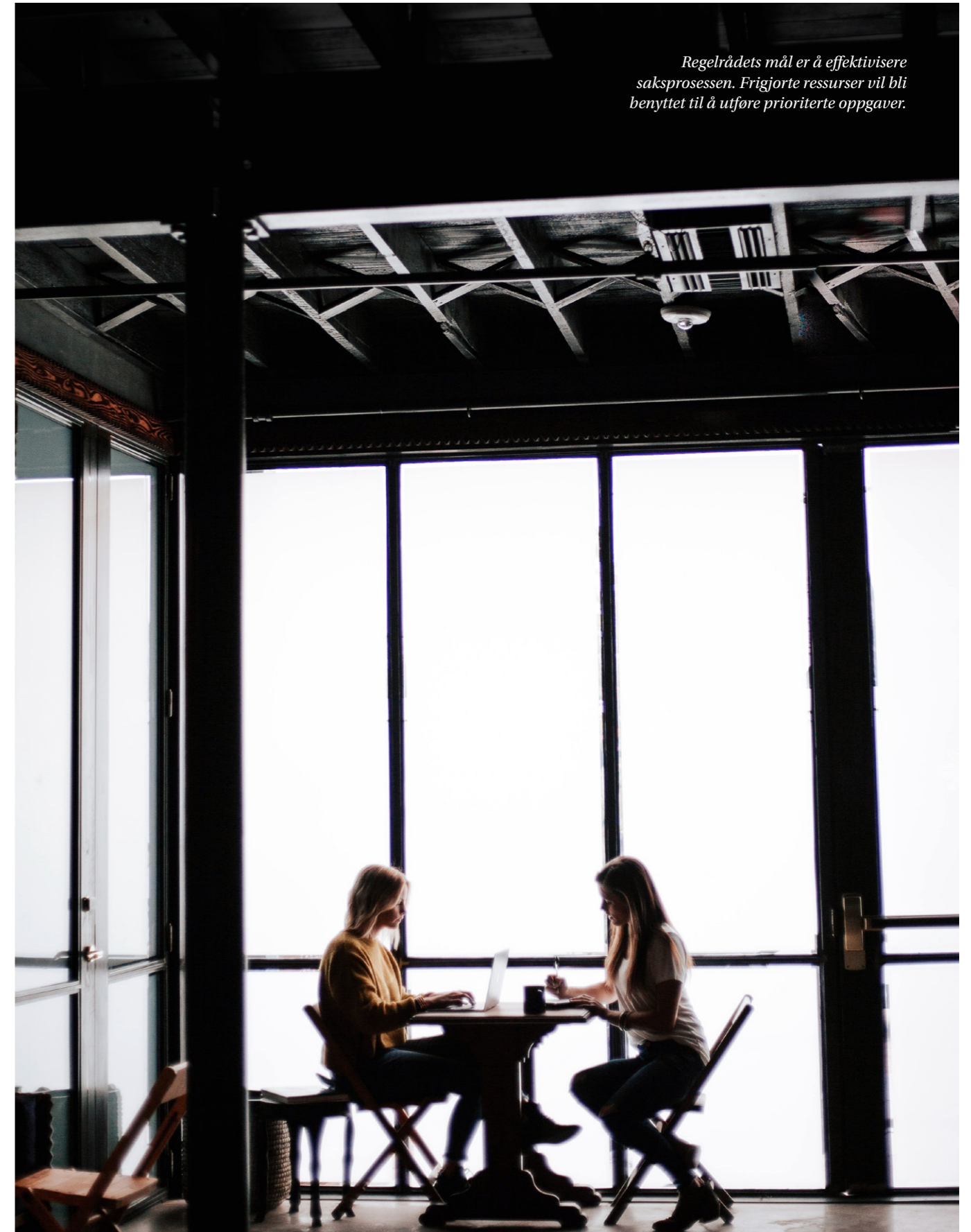
Beredskap og informasjonssikkerhet

Regelrådet har inngått avtale om levering av IKT-tjenester fra Kartverket. Aktuelle forhold som organisering, analyser og tiltak, som følger av lov og forskrifter samt føringer gitt av Nasjonal sikkerhetsmyndighet, blir ivare tatt ved at Regelrådet er underlagt Kartverkets sikkerhetsorganisering med tilhørende rapportering.

Lokaler

Regelrådet leier kontorer av Kartverket i Hønefoss.

Regelrådets mål er å effektivisere saksprosessen. Frigjorte ressurser vil bli benyttet til å utføre prioriterte oppgaver.

05

VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

Regelrådets mål for 2018 er utvikle kjernevirksomheten. Vi vil gi bedre og mer konstruktive tilbakemeldinger, og veilede om gode utredninger og smarte reguleringer. Vårtmål er at minst 80 prosent av utredningene skal være tilfredsstillende utredet før de sendes på høring.

Veien videre

- bedre reguleringer for næringslivet

2017 har vært et viktig år for Regelrådet. Oppstartsfasen er over og Regelrådet har arbeidet for fullt med å oppfylle sitt mandat. Organisasjonens høyeste prioritet i 2017 har vært å lage faglig sterke og velbegrunnede uttalelser om regelverk som berører næringslivet. Veiledningsarbeidet har også blitt en sentral del av vårt arbeid.

Målet for 2018 er å videreutvikle kjernevirksomheten. Regelrådets ambisjon er å fortsette å gi uttalelser med høy faglig standard og å utvikle disse. Vi vil gi bedre og mer konstruktive tilbakemeldinger, og veilede om gode utredninger og smarte reguleringer som ikke påfører næringslivet større byrder enn nødvendig.

Regelrådets uttalelser og kartlegging av forslag til nytt eller endret regelverk som berører næringslivet viser at forslagene ofte ikke er godt nok utredet, herunder at alternativer ofte ikke er vurdert. Dette viser at Regelrådet har et viktig arbeid foran seg for å bidra til å bedre utredningskvaliteten. I årsberetningen for 2016, fremhevet Regelrådet at det er et mål at minst 80 prosent av utredningene skal være tilfredsstillende utredet før de sendes på høring. Vi holder fast ved dette

målet. Gjennomgående bedre utredninger vil bidra til mer demokratiske høringsprosesser, gi bedre grunnlag for høringsvar, bedre beslutningsgrunnlag og ventelig færre unødvendige byrder for næringslivet.

Regelrådet kan vise til konkrete resultater fra både uttalelser og veiledningsarbeid. Vi registrerer at ikke alle Regelrådets uttalelser blir fulgt opp. For å få større effekt av uttalelsene vil Regelrådet prioritere å tydeliggjøre sin rolle i regelverksprosessen og bli mer aktiv innen veiledning.

Videreutvikle dialog med både næringsliv og forvaltning

Vår rolle som fri og uavhengig gjør at vi kan ha en åpen dialog med både forvaltning og næringsliv. Vi har som mål i 2018 å videreutvikle vår unike rolle og kontaktnett i spenningsfeltet mellom forvaltning, politikk og næringsliv for å understøtte vårt arbeid med uttalelser og veiledning.

Uttalelser

Velbegrunnede uttalelser er Regelrådets mest effektive virkemiddel mot mangelfulle utredninger. Regelrådet vil også i 2018 ha fokus på høy kvalitet på uttalelsene

og hvordan disse kommuniseres både til forvaltning, næringsliv og media. Regelrådet planlegger en strategisk gjennomgang av uttalelsenes oppbygging og innhold basert på blant annet innspill fra departementer, direktorater og næringsliv. Vi vil gjøre rådene så konstruktive og nyttige som mulige for forvaltningen slik at de blir enkle å følge opp. Vi vil fortsette med å tilby veiledningsmøter i forbindelse med uttalelser til forslag som ikke er tilstrekkelig utredet.

Veiledning

Veiledningsarbeid er viktig for å fremme kulturendring og heve kompetanse. Fra 2018 skal Regelrådet videreutvikle veiledningsarbeidet ved aktivt å formidle gode råd og fremme forståelse for betydningen av å utrede alternative tiltak og næringsøkonomiske konsekvenser. Vi vil både publisere skriftlig veiledning og være aktive innen dialogbasert veiledning i direkte møter med departementer og direktorater.

Kartlegging av regelverksforslag som berører næringslivet

Kartlegging av alle regelverksforslag som berører næringslivet gir kunnskap både om vanlige svakheter i

utredninger og gode eksempler som andre kan lære av. Målet for 2018 er å utvikle bedre indikatorer for å vurdere kvaliteten på utredningene i et næringslivsfokus.

Veiledning knyttet til konsekvensutredninger fra EU/EØS

Regelrådet kan bistå ansvarlig departement med å granske konsekvensutredninger som medfølger forslag fra Den europeiske union. Ved å veilede departementene i forbindelse med implementering av EU/EØS-regelverk kan Regelrådet samle kunnskap om konsekvensutredninger fra EU og videreformidle disse erfaringene til andre utredningsmiljøer. Regelrådet ønsker i 2018 å skape større bevissthet rundt muligheten for å be om Regelrådets bistand til å granske konsekvensutredninger som medfølger forslag fra Den europeiske union.

Følge faglig utvikling og praksis innen regelforenkling og regulering

Også i 2018 skal Regelrådet holde seg oppdaterte på faglig utvikling nasjonalt og internasjonalt innen regelforenkling og næringsøkonomiske utredninger, herunder samarbeid og erfaringsutveksling med andre europeiske regelråd.

Vi vil gi bedre og mer konstruktive tilbakemeldinger, og veilede om gode utredninger og smarte reguleringer som ikke påfører næringslivet større byrder enn nødvendig.

06

ÅRSREGNSKAP
2017

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og gir i vår mening et godt bilde av Regelrådets økonomiske situasjon.

Ledelseskommentar

Regelrådet er et forvaltningsorgan administrativt underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Rådet har en fri og uavhengig stilling, og departementet har ingen instruksjonsrett i faglige spørsmål.

Regelrådets formål er å bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk og slik legge til rette for økt verdiskapning og konkurransekraft. Rådets rolle er å bidra til å fremme gode beslutningsgrunnlag og effektiv regulering av næringslivet gjennom rådgivende uttalelser til forslag til lover og forskrifter når de er på høring og generelt veiledningsarbeid overfor departementer og direktorater som lager forslag til regelverk.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Nærings- og fiskeridepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Regelrådets

økonomiske situasjon, det vil si disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I tildelingsbrevet ble Regelrådet gitt et budsjett på 8,569 mill. kroner. I forbindelse med behandling av Prop 129 S (2016-2017) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2017 under Nærings- og fiskeridepartementet, gjorde Stortinget 21. juni 2017 endringer i kapittel 915 Regelrådet, jf. Innst. 401 S (2016-2017). Budsjettet ble økt med 1,060 mill. kroner til 9,629 mill. kroner. Bakgrunnen for endringen var å gi Regelrådet økt kapasitet til å veilede departementer og direktorater og bistå i gransking av konsekvensutredninger av EU/EØS-regelverk.

De økte budsjettmidlene vil bli brukt til å styrke sekretariatet. Sekretariatsleder sluttet i juni 2017, og rekruttering av ny leder og en samfunnsøkonom ble igangsatt i august 2017. Ny

Utgifter til lønn og honorarer utgjør Regelrådets vesentligste utgifter. I tillegg kommer utgifter til leie og drift av lokaler og IT-systemer fra Kartverket, samt kjøp av tjenester derfra. Reiseutgifter er også en del av Regelrådets utgiftsbilde.

sekretariatsleder tiltrådte 1.2.2018 og samfunnsøkonom blir tilsatt i løpet av februar 2018.

Regnskapet viser en mindreutgift på om lag 1,38 mill. kroner. Av disse søkes det overført om lag 480 000 kroner til budsjettet for 2018. Mindreforbruket skyldes i hovedsak at de nye stillingene ikke ble besatt høsten 2017.

Utgifter til lønn og honorarer utgjør Regelrådets vesentligste utgifter. I tillegg kommer utgifter til leie og drift av lokaler og IT-systemer fra Kartverket, samt

kjøp av tjenester derfra. Reiseutgifter er også en del av Regelrådets utgiftsbilde. I 2017 ble det også kjøpt rekrutteringstjenester fra et rekrutteringsbyrå.

Mellomværende med statskassen på 496 966 kroner, består hovedsakelig av forskuddstrekk og annen kortsiktig gjeld.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Regelrådet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato, men revisjonsberetningen foreligger senest 1. mai 2018 og vil bli publisert på Regelrådets nettsider så snart den foreligger.

Sandra Riise,
Leder av Regelrådet

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er avlagt i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 «de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet»:

- a. Regnskapet følger kalenderåret
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdnin-

ger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rappor-

teres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2017

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindreutgift
0915	Regelrådet, driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	10 038 000	8 657 650	1 380 350
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter, overslagsbevilgning			215 118	
Sum utgiftsført					10 038 000	8 872 768	

Inntekts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift			741 359	
Sum inntektsført						741 359	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						8 131 409
Kapitalkontoer						
60094003	Norges Bank KK/utbetalinger					-8 123 587
709416	Endring i mellomværende med statskassen					-7 822
Sum rapportert						0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Tekst		31.12.2017	31.12.2016	Endring
709416	Mellomværende med statskassen		-496 966	-489 145	-7 822

Note A: Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
091501	359 000	9 679 000	10 038 000

Overførte midler fra 2016 til 2017 på Regelrådets budsjett er 359 000 kroner.

For Regelrådet ble det fattet budsjettvedtak om at bevilgningen på kap 915 post 01 driftsutgifter skulle være 8,569 mill. kroner, jf. tildelingsbrevet for Regelrådet for 2017. I forbindelse med behandling av Prop 129 S (2016-2017) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2017 under Nærings- og fiskeridepartementet, gjorde Stortinget 21. juni 2017 endringer i kapittel 915 Regelrådet, jf. Innst. 401 S (2016-2017). Budsjettet ble økt med 1,060 mill. kroner til 9,629 mill. kroner. Bakgrunnen for endringen var å gi Regelrådet økt kapasitet til å veilede departementer og direktorater og bistå i gransking av konsekvensutredninger av EØS-regelverk.

I forbindelse med lønnsoppgjøret ble Regelrådet tilført 50 000 kroner. Dette gir samlet tildeling av midler på 10 038 000 kroner i 2017.

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter /mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
091501		1 380 350	0	1 380 350	0	0	0	1 380 350	483 950	483 950

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet «kan overføres». Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

I tildelingsbrevet for 2017 fikk Regelrådet delegert følgende fullmakter fra Nærings- og fiskeridepartementet for 2017:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten. Denne fullmakten er ikke benyttet.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret, forutsatt at eventuelle avtaler inngås innenfor rammen av Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt 20. januar 2012 og sist endret 29. mai 2015. Avtalen om kjøp av administrativ hjelp fra Kartverket 10 timer i uken, fortsetter fra 2017 til 2018.
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten mot tilsvarende innsparing i de neste tre budsjettårene. Denne fullmakten er ikke benyttet.

Artskontorrapportering

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2017

	Note	2017	2016
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	1	6 234 146	3 907 236
Andre utbetalinger til drift	2	2 389 997	1 839 945
Sum utbetalinger til drift		8 624 143	5 747 181
Netto rapporterte driftsutgifter			
		8 624 143	5 747 181

Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet

Utbetaling til investeringer	4	33 436	136 807
Utbetaling til kjøp av aksjer	4	0	0
Utbetaling av finansutgifter	3	70	576
Sum investerings- og finansutgifter		33 506	137 384

Netto rapporterte investerings- og finansutgifter

33 506   **137 384**

Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler

Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	0	0
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	741 359	512 796
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	215 118	45 961
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-526 241	-466 835

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

8 131 409   **5 417 730**

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	2017	2016
Fordringer	0	0
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-402 670	-399 639
Skyldige offentlige avgifter	-9 060	0
Annen gjeld	-85 237	-89 506
Sum mellomværende med statskassen	5	-496 145

Note 1: Utbetalinger til lønn

	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	4 599 025	2 761 325
Arbeidsgiveravgift	741 359	512 796
Pensjonsutgifter	452 862	324 756
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-697 581	-244 363
Andre ytelser	1 138 480	552 723
Sum utbetalinger til lønn	6 234 146	3 907 236
Antall årsverk:	5,17	3,49

Lønnen omfatter de ansatte i sekretariatet. I 2017 er det også betalt 884 000 kroner pluss arbeidsgiveravgift i honorarer til Regelrådets medlemmer. Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesatser pensjon

Premiesatser:	2017	2016
Arbeidsgivers andel av premiesatsen	10,80 %	11,95 %
Arbeidstakers andel	2,00 %	2,00 %
Samlet premiesats	12,80 %	13,95 %

Note 2: Andre utbetalinger til drift

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	226 814	165 000
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	156 716	147 381
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	381	374 401
Leie av maskiner, inventar og lignende	0	2 446
Kjøp av fremmede tjenester	983 521	576 259
Reiser og diett	332 109	299 410
Øvrige driftsutgifter	690 457	275 048
Sum andre utbetalinger til drift	2 389 997	1 839 945

Note 3: Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2017	31.12.2016
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	70	576
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	70	576

Note 4: Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	4 638	89 174
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	28 798	47 633
Sum utbetaling til investeringer	33 436	136 807

	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

I 2017 er det hovedsakelig investert i inventar og IKT-utstyr.

Note 5: Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

	31.12.2017	31.12.2017	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-116 070	0	-116 070
Skyldig skattetrekk	-386 768	-402 670	15 902
Skyldige offentlige avgifter	-10 335	-9 060	-1 276
Annen kortsiktig gjeld	635	-85 237	85 872
Sum	-512 538	-496 966	-15 571
Sum	-512 538	-496 966	-15 571

Denne noten viser sammenhengen mellom bokført avregning med statskassen og rapportert mellomværende med statskassen. Noten synliggjør avvik mellom virksomhetens bokføring og rapportering til statsregnskapet.

Oversikt over figurer

Figur 1	Hva gjør Regelrådet?	s. 06
Figur 2	Oppsummering av årets arbeid	s. 11
Figur 3	Hovedtall for 2017	s. 14
Figur 4	Regelrådets mandat	s. 16
Figur 5	Resultatkjede for Regelrådet i 2017	s. 17
Figur 6	Regelrådets medlemmer	s. 18
Figur 7	Oversikt over prosessen for arbeid med uttalelser	s. 25
Figur 8	Er forslagene til Regelverk tilstrekkelig utredet?	s. 26
Figur 9	Regelrådets uttalelser fordelt på ansvarlig avsender	s. 27
Figur 10	Er virkningene for næringslivet godt nok utredet?	s. 30
Figur 11	Er kvaliteten på utredningene god nok?	s. 31
Figur 12	Er det tatt hensyn til små virksomheter?	s. 33
Figur 13	HVa er bakgrunnen for regelverksforslaget?	s. 34
Figur 14	Hva er bakgrunnen for de internasjonale initiativene?	s. 35
Figur 15	Resultater av Regelrådets veilednings- og metodearbeid	s. 37
Figur 16	Råd for å få et godt beslutningsgrunnlag	s. 38
Figur 17	Medlemmer av RegWatchEurope	s. 41
Figur 18	Medieomtale av Regelrådet	s. 43

Ansvarlig utgiver:
Regelrådet

Design og konsept:
Gjerholm design AS

Foto:
Portrettbilde av Sandra Riise: © Morten Brun
Medlemmer av Regelrådet: © Svein Finneide
Øvrige bilder: © Unsplash/Shutterstock

